

Slovenski Dom.

Napredno kmetско glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristoletna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Kmetijska družba v farovških rokah.

(Koniec)

Po § 14 novih pravil so se člani kmetijske družbe odrekli celo največje pravice, ki jo ima vsak član vsakega društva. Prepovedano jim je priti na občni zbor. Le delegati in tisti smejo na občni zbor, ki jih povabi glavni odbor. Jasno je, da bo kaplan Lampe, fajmošter Hladnik, fajmošter Piber in kanonik Kalan gledal na to, da bodo v prvi vrsti povabljeni »gospodje«, kmetje pa ne. Če bo pa kakšen kmet povabljen, bodo pa samo hinavci »S. L. S.«.

Pa bodo prišli gospodje in bodo rekli: »Sedaj smo pravila tako izpremenili, da bodo samo kmetje lahko pravi udje.« — To pa zopet ni res! Temu paragrafu so namreč pridejali še določila, da postane lahko pravi član tudi vsak predsednik kakega kmetijskega ali gospodarskega društva. In tu bodo spravili v družbo vse kaplane in župnike. Ker so na občnem zboru sprejeli tudi točko, da mora biti vsakdo »neomadeževan«, ki hoče postati član kmetijske družbe, bo Lampe kot komandant glavnega odbora lahko vsakomur zabranil biti član Kmetijske družbe, kdor ne bo njegov pristaš. Farovski ljudje v glavnem odboru bodo lepega dne sklenili, da je vsakdo »omadeževan«, kdor ni pristaš »S. L. S.«.

Škoda izgubljati še naprej besedi, v dokaz dejstva, da je postala Kmetijska družba le korito za farovško gospodo. Kmet Lampe je sicer tista strupena muha, ki sedi le na oralu in vpije: »Mi orjemo!« a tisti ljudje, ki so bili na občnem zboru Kmetijske družbe, so ga vseeno volili namesto kmeta za podpredsednika. Farovži se tudi zavedajo tega, da so kmetu ukradli Kmetijsko družbo s pomočjo duhovščine in mežnarjev. Na občnem zboru je namreč nastopil tudi živinozdravnik Adolf Ribnikar, ki je predlagal razne izpremembe pravil. Govoril je mirno, dostojno, stvarno in samo z namenom, varovati pravice članov Kmetijske družbe. In kako se je upošteval njegov pameten nasvet? Ko je ho-

tel govoriti o ogromnem premoženju družbe, mu je predsednik hotel takoj besedo vzeti, boječ se, da bi odprl Ribnikar zaslepljenim pristašem S. L. S. oči. Ribnikarju je odgovarjal dr. Lampe. Kakor da bi sam hudobec govoril iz njega, tako je nastopil. Norčeval se je, hudobno posmehoval, hujskal kmete in govoril o vsem možnem, samo o Ribnikarjevih predlogih ne, in to zato, ker mu ničesar odgovoriti ni mogel. Lampe je bil podoben tistemu komedijantu, ki sredi vasi na boben in rene tolče ter uganja burke. Vse ga pride gledat, vsem dopade, medtem pa firbecem domačije okradejo. Lampe je tudi zato uganjal komedije, da je z njimi presleplil kmete in pobasal Kmetijsko družbo v svojo malho. Ribnikar se pa Lampetovih prisnodarij ni prav nič bal. Kot ud Kmetijske družbe je zahteval, da naj imajo še naprej besedo v družbi udje in ne le Lampe kot komandant glavnega odbora, zahteval je, da naj se uvede takimenovani proporcioni volilni rek, kakršnega so upeljali klerikaleci v Ljubljani in po katerem bi prišli po razmerju glasov tudi napredni in neodvisni kmetje do veljave. Toda vsaka pametna in dobra beseda je bila odveč. Vse je bilo neizpremenjeno sprejeto in v eni dobri uri.

Navzoči klerikaleci bi na poziv Lampeta glasovali tudi za svojo smrt, za kaj so glasovali, pa še danes nihče ne ve.

Tako se je žalostno končala usoda Kmetijske družbe. Lampe se sedaj smeje v pest, ker so mu kmetje S. L. S. dali nov žakelj, poln cekinov. A kaj storiti sedaj? Najboljše je, če skušajo neklerikalni kmetje podružnice na deželi dobiti v svoje roke. Izstopiti sedaj še nikakor ne kaže in ne gre. Če dobe naši kmetje po deželi v roke podružnice, je še vedno mogoče pahniti Lampeta s trona, na katerega spada kmet in ne kaplan.

Na delo torej v podružnicah Kmetijske družbe, da jih iztrgamo iz farovških krempljev!

Odkup bere.

Kakor znano, je klerikalna večina deželnega zbora v letošnjem zasedanju sklenila spremembo zakona 13. julija 1882. tako, da se odprava bere in tlake za cerkve in njih organe kolikor mogoče obteži, ako ne onemogoči. Po sedaj veljavnem zakonu mora upravičenec napovedati svoje pravice za odkup glede vseh zavezancev cele davčne občine, ako le eden izmed njih to zahteva — odkup bere. Po novem predlogu bi pa morala to zahtevati večina zvezanih posestnikov v bočini. Kdor pozna vpliv duhovščine na kmetih, nam bode pritrtil, ako rečemo, da se bode težko kje dobila večina za odkup, akoravno bi se kmetje radi iznebili teh starodavnih bremen, pametnejši duhovni pa poniževalnega in sramotnega beračenja od hiše do hiše. Kako potreben je odkup bere, je že gospod župnik Berce po svojih skušnjah obširno razložil v dveh člankih našega lista. Kolektura, davek v naturi, je zastarela reč ter se mora umakniti zahtevi časa. Kar je bilo pred več stoletij umestno, ni več za dobo elektrike. Naš dični deželni odbor hoče celo deželo modernizirati in povsod vpeljati elektriko, srednjeveško bero in tlako pa ohraniti. V električni razsvetljavi bode umazana bera še grše izgledala, kakor v temi. Proč tedaj z zadnjimi ostanki suženjstva in tlačanstva, z verigami, s katerimi je naš kmet še priklenjen na farovž. Tlaka in desetina graščinam sta se odpravila že pred 60 leti.

Bera, naložena na zemlji ali posestvu, je danes v mnogih slučajih krivična, kakor je to že dokazal gosp. župnik Berce. Z odkupom tudi duhovnik ničesar ne izgubi, ako le to zaheva, kar mu gre, ker so njegove plače urejene po takozvani kongruu. Kar mu pri beri manjka, mu doplača država. Odkup je pa tudi koristen za kmeta, da se iznebi starih dolgov. Odkupnino lahko plača v 20 letih, v večjih obrokih ali pa tudi enkrat za vselej. Ugovori, da ne bode mogel plačati, so prazni. Že danes plačujejo mnogi bero v denarju. Za stroške poberanja se upravičencu odšteje 20 od-

stokov ali ena petina vrednosti bere. Ti stroški so izgubljeni, s tem bi kmet lahko v malo letih odkupil vso bero.

Za razne občinske potrebe, za cerkve, šole, vodovode itd. se pobirajo večkrat 100 do 200% doklade, samo za odpravo bere ni denarja. Ako je **dežela v resnici za osvoboditev kmeta, naj prevzame ona stroške odkupa.**

Za odkupnino bere so **pristojna okrajna glavarstva.** Kdor se hoče odkupiti, naj **napravi prošnjo na glavarstvo ter zahteva od upravičenca (duhovnika), da napove svoje pravice.** Poslednji je dolžan podati napoved v enem mesecu glede vseh v dotični občini se nahajajočih zavezancev. Ako se temu brani, se mu na njegove stroške uradoma postavi skrbnik.

Razgled po svetu

Državni zbor.

Državni zbor je začel na Dunaju zopet zborovati. Med poslanci ni velikega zanimanja. Vse je že sito večnih narodnostnih in političnih bojov, ki divjajo v Avstriji.

Okradena Mati Božja Čenstohovska.

Poročali smo o tej pravdi, ki teče proti zločinskim menihom, ki so okradli to poljsko Mater Božjo. Mačoh je že priznal, da je res ubil s sekiro in zadavil svojega bratranca, moža svoje ljubice. Da se osvetli življenje menihov v čenstohovem samostanu, je državni pravdnik prečital par odlomkov iz dnevnika obtoženega pater Starczewskega. Ta svinjar v kuti piše v svojem dnevniku: 6. maj. Molil nisem nič, bil sem ves dan pijan, grešil sem z dvema ženama; 8. maj, nič molil, pil, nisem maševal, niti bil pri maši; 11. maja, grešil sem v spovednici z neko omoženo damo; pri spovedi že nisem bil tri tedne; 20. junija, ne vem kdaj sem bil pri maši, danes sem spovedoval, a bil sem popolnoma pijan; 11. julija, danes sem popolnoma pijan; 13. julija, še vedno sem pijan; 17. julij, danes sem grešil s soprogo svojega brata; 20. julij, pijan sem v spovednici, grešil z dvema ženskama; 23. julij, zopet sem grešil s ženo svojega brata. In tako naprej se ta dnevnik nadaljuje. Vsak odstavek dnevnika, nove svinjarije menihov! Sodišče je izreklo naslednjo obsodbo: **Pater Damazij Macoch se obsodi radi umora, ponarejevanja dokumentov, ponarejevanja in tatvine na 12 let težkega prisilnega dela v sibirskih rudnikih in dosmrtno deportacijo v Sibirijo; Helena Maczochova se obsodi na dve leti ječe; pater Starczewski na pet let, a pater Olesznicki na eno leto ječe.** Lepi »služabniki božji« so bili zares ti katališki menihi!

Slovenija

s Boj za Belo Krajino. V Beli Krajini, kjer se vrši 14. t. m. v četrtek, volitev za deželni zbor, ker je bivši deželni glavar odložil svoj mandat, se vrši tih, pa trdovraten volilen boj med samostojnimi kmeti in klerikalci. Klerikalci vedo, kaj jih čaka, kadar enkrat izgube prvi mandat na kmetih. Vsi protiklerikalni ljudje v deželi bi se oddahnili, dobili pogum in voljo za delo, a pri splošnih volitvah v deželni zbor, ki se vrše 1913., bi gotovo šla klerikalna večina rakom žvižgat. Želimo Beli Krajini čim več uspeha, želimo ji to čast, da bi ona naredila začetek konca klerikalne strahovlade na Kranjskem.

s Kupovanje klerikalnih glasov na deželne stroške. Ljubljanski časopisi so prinesli vest, da je določil deželni odbor, da naj se razdeli 8000 kron podpore v Beli Krajini živinorejcem. Čudno, vlada trpi, da se vrši to razdeljevanje **tik pred volitvami!** Naj se pritožijo belokranjski volilci na ministrstvo proti takemu postopanju klerikalcev in deželne vlade. Zakaj niso s temi podporami počakali časa **po volitvah?** Ker hočejo s podporami ali obljubljanjem podpor pritiskati na volilce.

lj Odličen klerikalec — tat. V Ljubljani so zaprli zaradi tatvine klerikalnega agitatorja Antončiča, ker je ukradel natakariji v »Unionu« tri zlatnike po 20 kron. Antončič je užival v »S. L. S.« veliko zaupanje, imel je namreč v rokah vse vodstvo volilne agitacije za ljubljanske volitve. Antončič je z dr. Peganom, deželnim odbornikom tako dober, **da se tičeta.** Res lepe ljudi ima »S. L. S.« v svojih sprednjih vrstah. Celotekateri ljubljanski klerikalci se že pritožujejo, češ: »Vsakega lumpa, ki ga liberalci vržejo na cesto, pobere naša stranka in ga vzame v službo. Kam pa pridemo?« Politikujoči duhovniki naj bi se bolj brigali za verski poduk — lastnih pristašev, namesto da hujskajo proti »liberalcem«.

s Dobrih stvari je lahko več obenem, najboljša pa mora biti samo ena. Kar se kavnih primesi tiče, smemo brez zadržka izreči, da je najboljši kavni pridatek edino le Kolinska kavna primes. To so tudi že davno spoznale vse slovenske gospodinje in zdaj vse kupujejo samo ta najboljši kavni pridatek. Slovenskim gospodinjam se je Kolinska kavna primes pa tudi za to priljubila, ker je pristno domače blago — edino te vrste.

Belokranjci! Napišite na glasovnice dne 14. t. m.:

Julij Mazelle

veleposestnik na Krupi.

Belokranjske novice

bk Gibanje v Beli Krajini. Vest o oddaji del železnice je razveselilo slehernega Belokranjca, da bo od sedaj naprej po osodi vojaških potreb prišel v stik z ostalim svetom. Z novico prišli so pa tudi tujei in vsak dan prihajajo. Belokranjski obrtnik, bodi oprezen, da ti ne odnese s prišedšimi delavci tujec zaslužek, ki po vsi pravici tebi spada. Gibaj se, dokler je čas.

bk Vrtača. Pretekli teden je umrla v visoki starosti mati našega vrlega rojaka gospa Ivana Ogulin. Lahka ji bodi zemlja, ostalim pa srčno sožalje.

bk Praproče. Nezgoda se je pripetila dne 23. februarja pri razstreljavanju kamnja v trtju, strel je vrgel kamen v velikosti kurjega jajca čez 200 korakov daleč, ki je tako nesrečno zadel ženico Marijo Konda iz Omote v glavo, da ji je lobanjo do možganov prebil. Prepeljali so jo v bolnišnico, a ni upanja, da bi okrevala.

bk Gradac. Učiteljica g. Žirovnik je prestavljena iz Gradaca v Št. Vid; na njeno mesto pride gđc. Marija Tramte iz Višnje gore.

bk Shod v Starem trgu, ki ga je imel preteklo nedeljo kandidat ljubljanskih frakarjev, določen za Belo Krajino, po imenu Dermacija, je bil tako sijajen, da bi na dobrih konjih vse navzoče v trabu odpeljal. Čiča, ki bi bil rad v Belo Krajini poslanec, je pozdravil po velikosti in premoženju enako proporcijoniran župan Jonke, plača namreč 3 vinarje davka, pa hoče imeti prvo besedo. Po volitvah bosta lahko šla z Dermacijo kandidirati skupaj v Dalmacijo.

bk S Kota. V zadnji številki »Slovenskega Doma« smo čitali poziv na »Slov. Stražo«, da naj bi kaj prispevala za šolo, ki je neobhodno potrebna. In res, takoj so te brihtne glave okoli »Slov. Straže« pogruntale. Ali sedaj pa le dajmo malo potegniti za nos kmeta, tedaj ob času volitve, saj nam vse verjame, torej koga naj bi poslali k nam v Kot, je študiral Lampek. Kar se oglasi Jarc: Grem jaz in Dermacija in bašta; tako smo dobili obvestilo iz farovža. V soboto, dne 2. marca morate priti vsi v Gorjance, pride gosp. Jarc in Dermacija, boste dobili šolo itd., torej kakor rečeno, v soboto je res prišel Jarc ter pripeljal Dermacijo, kot kužka na vrvi. Zbranih nas je bilo okolu 20 oseb. Čakali smo nestrpnost, kaj nam bo povedal ta visoki gospod. Čujte, je začel Jarc: Sklenili smo in obrnili na vaš okraj pozornost ter vam napravimo šolo. Seveda leseno, vi bodete dali les, ga zvozili ter sploh vse kar je potrebno pomagali. Ker pa kmetje s tem niso bili zadovoljni ter odklanjali, češ, tako si mi lahko šolo sami napravimo, če bi imeli denar in ne bi vprašali »Slovensko Stražo« za svet. Ko se mu je reklo, da naj tudi »Straža« prispeva z denarjem, je odgovoril: Ja, dragi moji! mi rabimo denar za

Razširjajte „Slovenski Dom“.

druge stvari itd. Razlagal in vezal je še otrobe po svoji navadi ter hvalil Lončariča, da bode napravil sam temelj brezplačno za šolo itd. Končno je še nameraval predstaviti Dermacijo, ki je spal za mizo, a se ni upal, ko je opazil skoraj polovico naprednjakov, nakar je zaključil shod ter rekel: ker danes nisem nič opravil pri vas, pridem še enkrat poletu ter se pomenimo. — Res lepo, kar ste nam povedali gosp. Jare, bodite uverjeni, da vam nismo nič verjeli, ker vemo, da ste imeli ves drug namen kot za šolo, namreč hoteli ste porabiti šolo za volilni manever, kar se vam pa ni posrečilo. Morda bi še kaj bilo, a ste si sami skazili in vam je bilo žal, da ste imeli s seboj Dermacijo, ki vam je pokvaril vaše nade. Sedaj pa še vprašamo, zakaj se ni nič omenilo Ciril-Methodovo družbo pri shodu. Ali ona prva, ki je sprožila to idejo, da naj bi se šola zgradila? In vi se sedaj hvalite, da ste vi prvi, ki ste obrnili pozornost na naš ogroženi kraj. Z gnušom se mora človek od vas obrniti, ko vidi, da vam res ni nič za ljudski blagor, nego samo za vašo bisago. Prosimo torej še enkrat Ciril-Methodovo družbo, pomaga naj nam kar ji je v moči, ker uverjeni smo, da le pri nji bomo dobili pomoč, kar je že v marsikakemu kraju storila. Samo nujno na delo, da ne bo prepozno.

o Ljubljanska okolica o

Iz Zgor. Kašlja pri Dev. Mar. v Polju. — Klerikalna zlobnost. — Pretečeni teden se je ponesrečil posestnik Ivan Lovša, ker se mu je splošil konj. Zaletel se v zraven stoječe drevo pred hišo posestnika Antona Robida v Zgor. Kašlju tako, da je ponesrečenec padel z voza in si je razbil lobanjo in da je malo upanja, da bi okrev. In kaj se sliši iz ust zagrizenega klerikalca? »Prav mu je, ubil naj bi se bil zavoljo tega, ker je pri občinskih volitvah vlolil s samostojno kmečko stranko!« A to je pošten mož, ker je dosedaj vso svojo družino pošteno preživel. Ako se pa pripeti kakemu klerikalcu kaka nesreča, to je vse »božja volja«, naprednjaka pa »kaznuje bog«. Kajne, vi, očka Jurčkov, to je bila tudi božja volja, da so prodali vaše posestvo, ker ste je stoje zafraklali, in ako boste imeli tako dolg jezik, potem vam želimo to, da bi vas gosp. župnik sprejel v svoje stanovanje, ker prostora je dovolj v njegovem »terjatra« in mi tudi vas drage volje oddamo.

o Dolenjske novice o

Iz velkolaške okolice. V našo cerkev hodijo večkrat k maši neke punčare iz sosednih Ponikev. To so tri klerikalne »vešče«, katere hodijo samo za to, da v cerkvi »plavšajo« fante; kajti maša jim je deveta briga. Včasih je pod korom že tako, da se kar ljudje spogledujejo. Ko bi kaj takega storila kakšna dekle narodnega mišljenja,

bi bilo takoj vse, kar je klerikalno, pokoncu. Seveda, one pa že smejo. Vendar bi bilo pa boljše tudi za nje, da bi ostale doma ter se s fanti doma pogovarjale, pa po gostilnah uganjale svoje burke, ne pa pod korom v cerkvi. Drugič kaj več, mogoče z imeni.

Iz Št. Vida na Dolenjskem. Najzadnejši dopis iz Št. Vida na Dolenjskem, kaj da naš kaplan Jernej vse počne, smo vsi farani prečitali in z velikim veseljem pozdravili onega gosp. dopisnika, ki je omenjeni dopis sestavil, in le samo golo resnico povedal od našega Jerneja, ga vsi farani srečno zahvaljujemo! Kajti že več let tu v Št. Vidu trpimo ostudno zabavljanje od našega kaplana Jerneja in od njegovega šefa Vidergarja. Ker je pa zadnji dopisnik v »Slov. Domu« našim duhovnom dobro oči izbrisal, dal je tudi nam pogum, da tudi mi drugi primemo za pero in povemo še to-le: Naš kaplan Jernej tudi z Marijinimi devicami v svoji sobi, zna dobro zabavljati čez one, ki čitajo »Jutro« ali »Slov. Dom«. To priča to-le: Neka Marijina devica se je hotla zaljubiti v nekega naprednjaka. Seveda ji to ni dobro izpadlo. Ko naš kaplan Jernej to zve, pokliče ono Marijanico k sebi v sobo in jej reče: »Tega človeka, ki bere »Jutro« in »Slov. Dom«, ti ga jaz ne pustim vzeti!« Seveda je ona devica odjenjala od ljubezni. Gosp. Jernej! Vprašamo vas to-le: Morda je tisti fini sli-vovic, ki ste ga omenjeni devici v steklenicah za mašno vino pošiljali, tudi pripomogel, da se je v vas še bolj zagledala? Vsi šentviški farani pa pravimo: Tega kaplana reši nas, o Gospod!«

Iz Dobropolj. Dragi »Slovenski Dom«! Ker smo se že tako nekako privadili dobropoljskih dopisov, vas zopet nadlegujem iz naše začarane doline, katera je še tisoč let za drugimi zaostala. Zakaj in kako da smo vedno bolj za peto kolo, vam hočem malo razodeti in o tej stvari malo pojasniti. Ker me moj spomin še danes dobro spominja, vem, da so bili naši pradedje še dokaj močje na svoji lastni grudi. Danes ni tega, odkar so prevzeli gospodarstvo čez dobropoljske duševne reveže velikani, ki nad njimi drže svoje roke in jim prete s svojim gospodarskim polomom. Vprašanje je, kdo da je privedel to črno kugo v tako krasno dolinico? Jaz si vsaj mislim, da kdor ima količkaj še razuma, bode takoj rešil to zastavico. Povemo samo to, da njim, ki danes vladajo te duševne zaslepljence, da struna, kadar je dovolj napeta, gotovo počí. Tudi pri nas mora. Samo da bi ne bilo prepozno, ker bodo že ti reveži do mozga izčrpani. Kdo je pa k temu pripomogel, imamo pa že natančno pojasnjeno. Ker nečem vsakega posebej opisovati, povem le toliko, da so to osebe, katerih niso naše mamice previjale v Dobropoljah. — V ponedeljek popoldne sem se pripravil k velikonočni spovedi, kakor je moja stara navada. A glej ga spaka! Komaj sem prestopil cerkveni prag, že

sem začul nekako kritiziranje naprednega časopisja. Ko sem pohitel malo bližje, na vse začudenje zagledam na naši leci gosp. Krumpčarja od Sv. Gregorja zaganjati se v hiše, v katerih se čitajo napredni časopisi. Takoj mi je prišlo na misel, da ne bode za danes nič z mojo spovedjo. Zgoraj imenovanemu gospodu bi svetoval, da najraje kar doma pase svoje backe, dokler se mu bodo pustili. Dobropoljčane naj pa prepusti gosp. Orehku, saj ima dovolj namazanega. Toliko mi je pa znano, da je omenjeni svoj čas tudi rad pregledaval te zapeljive ljste, kateri so mu danes tako nepoti. Drugič še kaj več!

Iz Sodražice. Že dolgo ni bilo nobenega glasu iz Sodražice. Gotovo si je že kdo mislil, da je zavladal mir. Ampak ni še. Župnik in kaplan nimata miru in pokoja. Napredno časopisje jima ne da miru, posebno pa naš priljubljeni »Slovenski Dom«. Ker ta časopis je začel odpirati kmetu oči, da bode kmet spoznal, kaj je prav in kaj ni prav. To pa naše dušne pastirje zelo jezi, ker ti bi radi videli, da bi bil kmet še zanaprej tako zabit, kakor je bil do zdaj. Ampak se je začelo daniti. Zastonj se trudite po prižnicah, v spovednicah, pri velikonočnem spraševanju in tudi v šoli. Posebno hudi so pri spovedi, da, če mu kdo pove, da bere napredne časopise, pa da bo še zanaprej bral, pa dobi ta suho. Ali pa tudi za ples. Če priredi kako napredno društvo kak zabaven večer in tudi ples zraven, in če kdo pleše, to je velik smrten greh. Če pa klerikalci prirede kak zabaven večer, se pa sme plesati v pozno noč in si gotovo mislijo, da je njihov ples kaka molitev, ker znajo pobožno plesati. Kaj hočemo, klerikalci smejo vse, zanje ni nič greha, a pri naprednjakih je pa vse greh, kar oni naredo. To vam pa povemo, gospoda iz farovža, da z glavo se zida prevrtati ne da; tako težko delo je tudi napredno časopisje iz našega trga ven spraviti, čeprav dajete ta suhe pri spovedi. Ker mi nočemo biti slepo orodje v župnikovih rokah. Mar skrbite za cerkev, da bode v boljšem redu kakor do zdaj. Ob priliki še kaj.

Iz Št. Janž na Dolenjskem. Orli se smešijo vsepovsod pred svetom in šentjanški tiči uganjajo tudi otročarije. Zlasti tisti »hudomušnež« jo slabo tolče, ki spravlja Sokole in purmane v neko zvezo, ki pa je primerna le za čuke. Nazadnje bo še kdo rekel, da so Sokoli povzeli kroj po Orlih. Ali vas ni sram, ljubi Orlič, da nosite sokolski kroj in srajco? No, Knezov France se pa naj le potolaži! Če hoče, ga bo nekdo prihodnjič nekaj vprašal in mu nekaj povedal. France, pa se oglasi v »Lažiljebu« in takoj boš potem zvedel! Zadnji dopisnik omenjene cunje žnedra tudi o nekem Anžetu in o nekem »podpurmanem Pepčku«. Kdo sta pa ta dva? Povej, dopisnik, da bomo vedeli, kdo sta ta postopač in purman, kakor jih imenuješ? Radovedni smo, kdaj dobe župnikovi detektivi in policaji uni-

formo? Št. Janž ima tri orožnike, pa župnik ima svoj policijski urad, kamor znašajo policijski psi vse »pregrehe« Sokolov in naprednjakov. Tam se vse zapiše in kaj neda, gosp. fajmošter, ko boste na Kranjskem toliko napredovali, da bodete še lahko sodili in kaznovali, pridejo vsi zapsani in »zacahnani« grešniki na gavge ali na grmado.

d Iz Št. Janža na Dolenjskem. Sporočam vam, gospod urednik, da smo imeli pri nas veliko porok; pa je bilo tudi veliko Marijinih devičarjev in devic. Med temi je bil tudi žegnani Lojze in njegova ljubica, ki je štiri leta hodila po južnih krajih, in seveda, ko je domu prišla, je bila takoj Marijina devica. Neka žena pa je bila večkrat za pričo, kako je nek Marijin par v resi kožuh pral. Prav lepe Marijine device in devičarje imamo pri nas. Lojze je bil celo prednik in bi se bil moral držati fantovske Marijine družbe, pa se je držal le dekliške družbe. Pa saj marinarji lahko delajo kar hočejo, njim se vse spregleda, če je še tak škandal. Ko je šel k poroki, so mu prav lepo pritrkavali z vsemi zvonovi. Mi farani nismo za to zvonov kupili, da bi se takim marinarjem pritrkavalo. Kadar bo še kaj, se bom pa zopet oglasil, če dovolite gosp. urednik. Sedaj vas pa lepo pozdravljam.

Vaš naročnik.

d Iz Št. Ruperta. Naš kaplan se je v zadnjem »Domoljubu« spet spravil nad naprednjake. Ta revež primerja Bukovec z Zupančičem in drugimi zaslužnimi možmi. G. Štrajhar, samo toliko povemo, da v vaši glavi ni vse v redu in mislimo, da smo v tem dovolj povedali. Glede goljufij pri raznašanju glasovnic, pa je podoben tatu, ki je kričal: »Držite ga!« Le verjemite nam, da se ne bo za vaš dobro izteklo. Škoda, kaj neda naše orožništvo tudi kaplanu ne prizanese. Je že šment, če se človek preveč po postavah ravna. Nekaj žlic »ješprenja« tudi kaplanu privoščimo, saj mora sodnija vsem enake mere deliti. Kaplan pa tudi rad merce pobira, vsaj v času bere. Tako zna torej tudi izven bere napolniti kako merco. Zakaj pa je deloval kaplan, da se volitve ustavijo? Zato, ker mu račun ni »štimal«. Pa mu bo še manj! Dalje se zaletava kaplan tudi v dopisnika »Slovenskega Doma«. Za enkrat njegova »bistra glavica« še ni pogruntala, ker takih dopisovalcev, kakor popisuje kaplan, bo moral že okoli sebe poiskati. Ni v vsaki luknji rak, tako tudi ni vsak dopisnik, katerega kaplan na »špagu« vzame.

Meni se pa le dobro zdi,
da kaplanska kuta
»Domovga« dopisnika
vendar ne pogrunta.

Če me pogruntal bo,
to mi nič ne škodi,
a z mojimi dopisi le
kaplan »bo šel po vodi«.

d Št. Rupert. Tukaj v Št. Rupertu živita dva Radeckijeva veterana in sicer Jože Bartolj, kateri je služil pri domačem štajerskem polku št. 27, udeležil se bitk pri Tinovi, Pestenku, Mantovi in Piacenci ter bil tam trikrat ranjen in izgubil desno oko. Drugi pa je Franc Drobnič, kateri je tudi služil pod Radeckijem, udeležil se več bitk po Italiji na Rimskem i. t. d. Oba sta pa popolnoma uboga, tedaj bi njima jako dobro prišlo, ako bi dobila kako podporo. Kdor bi jima hotel kaj darovati, naj pošlje na občinski urad v Št. Rupertu, Dolenjsko.

d Iz Mokronoga. Kakor je vsem znano, je zadela trg Mokronog velika nesreča. Prvič je bila slaba letina, drugič je vpepelil ogenj skoraj celi trg in tretjič je, da ti trdosrčni klerikalci nas uboge naprednjake tako prezirajo in bi nas najraje pripravili vse na beraško palico. Deželni zbor je daroval 12.000 K za mokronoške pogorelee. Vprašamo pa: ali je dal visoki deželni zbor denar samo za klerikalce, ali tudi za naprednjake? Ne rečem, da niso dobili naprednjaki nič podpore. Da, dobili smo, a samo toliko, da je vrgel naš odbor pesek nam v oči. Tebi pa, Žirafa, povem, da ne boš dolgo gospodaril po Mokronogu, ne boš še nas k nič pripravil, če prav misliš. Sploh se pa za eno žirafa ne spodobi vtikati se v občinski odbor in gospodariti čez trg Mokronog. Pusti ti to pri miru in glej, da boš na svojem gospodaril, kadar boš kaj imel. Kaj pa ti, kompanjon, prešnji ponarejevalec denarja, ali nič ne vidiš, kako koza uči nočnega čuvaja, da naj pazi na nekatere gostilničarje, do klej bodo imeli odprte gostilne in jih naj takoj naznani. Ali ni za vse enaka policijska ura? Ali smejo imeti nekateri do 11., do 12. in celo do 2. zjutraj gostilne odprte, a niso zatoženi. G. Hefferletu pa povem, da naj da vsakokrat izkazilo, kateri mu prinese plačat policijsko uro. Ni dosti, če samo zapišete, da je plačano, mi pa zahtevamo, da daste vsakokrat kupon, ki jih imaste dovolj. Bojimo se mi namreč, da ne bi vi pozabili kdaj zapisati, da je plačano. Upam, da boste sedaj dajali kupone, če ne se pa obrnemo na višje oblasti. Prosil bi tudi Žirafa in kompanjona, da nam naznani, koliko ste dali komu podpore. Pri drugih razdelitvah smo imeli vselej pojasnilo, koliko so dobili notri podpore in koliko so je komu razdelili. Če imata čisto vest, bosta gotovo dala vedeti slovenski javnosti, kam ste dali podpore. Pozabiti ne smem tudi, povedati nočnemu in kikel - čuvaju (policaj), da če hoče stopiti v občinsko službo, ker je ravno sedaj prostor. Ne verjamem, da bi pustil sedanjo službo v favovžu in stopil v občinsko. Kolikokrat greš gospod kikel - policaj na dan v favovš s poštam? Upam, da mi vsi ustrezete mojim željam in prošnjam, posebno pa upam in prosim gosp. Žirafa in kompanjona. Ker nimam več časa, moram končati. Vidimo se pa v kratkem. Bodite vsi skupaj pozdravljeni in ne pozabite sporo-

čiti moj pozdrav še drugim vašim kozličkom, ki jih imate med seboj.

Domini mlajši.

d Št. Lambert. O klerikalni podivjanosti strašen vzgled. Tašča, žena in hči so se oborožile s sekiro, motiko in lopato in steple Veterška tako, da ima na roki kost ubito, na glavi veliko rano in eno rebro zlomljeno. Žontkov Janez je zabranil, da se ni zgodilo najhujše. Nedavno smo poročali, da je spoznal Papež za pripravno bojno orodje kramp. Tolika podivjanost vlada v fari, kjer se je vgnezdil klerikalizem. »Oh, kam smo prišli!« tarnajo pametni možje. »Ko smo imeli župnika gosp. Berceta, je fara slovela kot miroljubna, ljudje kot zelo dostojni.« Da, ako se bo širila strupena klerikalna morala, nastanejo za vse strupene razmere.

d Iz Radeč pri Zidanem mostu. Pri nas se bližajo občinske volitve, boj je hude kakor še nikdar ni bil v našem trgu. Klerikalci se proti nam poslužujejo najnesramnejših sredstev, hoteč si izvojevati zmago. Volilci, zastopite jim pot ter prekrižajte njih račune, takega gospodarstva imamo že dovolj. Do sedaj se je pri občini gospodarilo tako, da bog pomagaj. Prišle so na dan goljufije prve vrste, defraudacija, sleparstva in nasilstva, kakoršnega so zmožni samo klerikalni izobraženci, o tem se je lahko marsikdo prepričal. O goljufiji je pa tudi splošno znano. Vprašali bi Jankota Simončiča, kako se je on brigal kot blagajnik, da se godijo take kozlarije pri občini. Ali ni taka občina velika nadloga za davkoplačevalce? Volilci! Preprečite načrte tem podležem, zdaj je čas, ne pustite se varati z obljubami, katerih ne bodo nikdar izpolnili, da bi vam olajšali težave vašega stanu, to ostanejo samo obljube, kakor po navadi. Na dan volitve volimo gosp. Veca iz Podkrajja, on je mo, kmet! On ve za težave kmečkega stanu, vzoren gospodar, ki bo delal v prid in za blagor občine. Torej volilci, pokažite na dan volitve, da ste možje železne volje, ki vam jo ne ukloni nobena sila. Pri volilni agitaciji se godijo ravno tako nečuvvene goljufije in nasilstva. Ravnikar kot lev hodi v ovčji obleki okoli ter agitira za gosp. Veca, pa on lovi na te limanice čisto druge ptiče. Po županskem stoleu se le njemu najbolj sline cede. On že kar v duhu vidi samega sebe v županski gloriiji na prestolu, obdan od odbornikov, ki bi bili večinoma sami Simončiči, katerih je skoraj za cel občinski odbor. Volilci, to se nikakor ne sme zgoditi, zatorej volite možje, ki bodo delali za vašo korist, ne pa za se. Gorje nam, ako bodo Simončiči gospodarili našo občino, potem nam teža občinskih doklad polomi naše kosti, in njih oholnost in nasilnost nam razje naš razum. V tem se Ravnikar posebno odlikuje, pokazal je to v sredo 6. marca t. l. v občinski pisarni, ki je svojo jezo zilil na možje, ki so prišli v pisarno po glasovnice: »ta gospud so pa res hude jeze, pa le naj se potolažijo. Očka

Jaka so se pa kar izgubili, Jaka Rižnar kot župan, to je itak ničla, on je pod kurateljo plem. Gutmansthal. Tega gospoda farški podrepaniki zelo čislajo, ker je kupil hišo za občinske reveže, za katere mora občina zdaj za vsakega posameznika plačati 14 K, dočim se je prej plačalo samo 4 do 6 K. Sedaj so v naši ubožnici že toliko napredovali, da prašiče redijo in jih prodajajo. Plem. Gutmansthal je mislil, da bo za zaslugi, ko je hišo kupil, odlikovan z zlatim križcem, pa je bil samo železen, njemu je bilo samo za odlikovanje, kaj reveži, ti mu niso toliko pri srcu, niti Schwarz, ki je bil povabljen k kupčiji, mu ni mogel pripomoči do zlatega reda. Gosp. Gmeinerja tudi blatite pri agitaciji v »Domoljubu«, sploh povsod, kjer se da. Pa s tem ne boste želi zaželjenega uspeha. Očitajte mu, da je nemčur in da dela za svojo korist, naravnost vam rečemo: Ni res! Mi tako vemo, zakaj ga zaničujete, zato, ker je pregloboko segel v vaše gnezdo. Nimam namena, da bi ga zagovarjal, kdor z njim občuje, lahko sodi, da je mož odkritosrčen, neustrašen, odločen posebno proti izkoriščevalcem davkoplačevalcev, pa naj si bo kmet ali obrtnik, o tem je vsak prepričan, kdorkoli z gosp. Gmeinerjem občuje. **Volilci, še enkrat vas pozivljamo, da na dan volitve nastopite kot možje, složno, in tako se otresemo klerikalnega jarma. V slogi je moč in zmaga bo naša! Nato nam zasije zopet solnce svobode.**

o Gorenjske novice o

g Iz škofjeloške oklice. Loški fajmošter Šinkovec se je pretečno nedeljo tako hudo razburil na prižnici, da mu je kar sape primanjkovalo. Pa zakaj bi se ne, saj odkar je zagospodaril na rotovžu, pač misli, da sme vse komandirati po svoji volji. Razhudil pa se je samo zato, ker so priredili Ločani na pustni večer pri Balantu ples, igrala pa je godba gasilnega društva, katera bi po njegovem mnenju že morala biti razbita. Da se ni vprašalo Šinkovca za dovoljenje za ples, se razume. Od tod taka jeza. Seveda, če bi se vršil ples pod njegovo komando, bi bilo vse dobro. — Pa tudi v godbo gasilnega društva se je spravil in to v listu, ki je bil svoj čas njegov najhujši nasprotnik — »Gorenjec«. Ni mu všeč, ker je godba igrala že loškim Sokolom. Kolikor je nam znano, je godba res igrala tem, ali za to pa je bila gotovo plačana. Za plačilo pa tudi gotovo ne bo odrekla čukom. Pa ja ne, da bi se že vsi čuki skujali, saj drugače si ne moremo misliti, ker ni nič več slišati o njih. Tvoja nakana, ljubi Šinkovec, godbo razbiti, pa se ti do sedaj hvalabogu tudi še ni posrečila in upamo, da se tudi ne bo. Kajne, rad bi imel že izučene godce v lontrškem društvu, saj kolikor smo poučeni, imaš za to že pripravljene instrumente. Pa: vsaka sila do vremena, pravi pregovor, in to se zna tukaj tudi zgoditi.

g Stara Loka. Dne 25. pr. m. je obhajal naš gosp. dekan svoj god. Zato so mu na predvečer priredili pevci in njegova društva podoknico. Ta nastop njegovih privržencev ga je tako razveselil, da jim je velikodušno daroval 30 kron, katere so potem pri Blažeški zapili. Ta večer pa se je zgodil tudi slučaj, da je mežnar zaprl neko dekletce v cerkev, ki je notri zaspalo. Ako bi ne bilo ljudi na pokopališču, ki so poslušali pevce in gledali vso komedijo, bi se znalo morda zgoditi, da bi ono dekletce, ki se je zelo prestrašilo, ker ni moglo iz cerkve, lahko celo umrlo. Tako pa so vendar njene obupne klice slišale ženske, ki so poklicale mežnarja, da je dekletce rešil. — **Kaplan se je maščeval nad organistom.** Vsem je znano, da hoče imeti naš organist povsod prvo besedo. Tako se je tudi zgodilo o priliki poroke loškega klerikalnega občinskega odbornika Kalana, da je kaplan nazdravil novoporočencema. Organist pa ne bodi len, je brz nekaj zraven omenil. Kaplana pa je to tako razburilo, da je potem povedal zbranim, da je o priliki poroke Petrovega Tineta našega organista njegova mati v klet zaprla samo zato, da ni mogel na »ofcet«. Da so na oni ofceti organista težko čakali, se razume. Ko so ga pa potem vprašali, kje da je bil, pa je vsakemu rekel, da je imel važen opravke v Selcih, ker ga je bilo sram povedati, da je bil zaprt v »kevdru«. Zakaj je bil zaprt, bo pa že sam najbolje vedel. — **Starološki dekan in loški fajmošter Šinkovec** naj se pa tudi nekoliko bolj pobrigata za svoje gospode organiste. Ali jima je morda kaj znano delovanje teh »možakov« v neki gostilni, kjer sta se nameravala z gostilničarko prav prijazno zabavati? Kaj več ne maramo praviti, to vesta prizadeta že sama predobro. Ali imata gg. Mrak in Šinkovec zaplankane oči, da kaj takega ne vidita?

g Stara Loka. Vprašanje na tukajšnje županstvo. Prosimo, naj se nam pojasni, kaj je z obljubljenjo podporo po suši prizadetim posestnikom? Ob času naših občinskih volitev je namreč pravil Kalanušar, da bodo podporo dobili le tisti, ki bodo s klerikalci volili. Pa vendar ne, da bi bilo to res?

g S Poljanskih hribov. V »Domoljubu« beremo v vsaki številki, kakšni prijatelji kmeta so duhovniki. Pa tudi sami se bahajo radi s tem. So prijatelji kmeta, od katerega vedo, da kaj dobe. Še predobri prijatelji so nam kmetom jeseni ob beri in ko je treba plačevati doklade za cerkvene in farovške potrebe. I drugače pa bog nas varuj takih prijateljev, če tudi so božji namestniki. Sem in tja se res dobi kak blag duhovnik, ki smo mu res mar mi kmetje. Pa takih duhovnov je vedno manj, med mladimi kaplani pa že prav nič več. Da bi povsod ukazovali, mi kmetje pa da bi bili slepo udani njim in magari, če še toliko trpimo pomanjkanja. Pa kmetje smo se začeli zadnji čas brihtati. Je že dosti nas

takih, ki spoznavamo, da ni vse tako, kot nam ti gospodje pridigajo, če že v cerkvi, ali pa zunaj nje. Zakaj pa ti le grabijo in spravljajo na kup, če res nima nič vrednosti za nebesa. Nam govore in pa nas tlažijo le z onim življenjem, sami pa hočejo že tukaj imeti nebesa in vso oblast. Tudi mi kmetje smo prišli na to, da je treba tudi na tem svetu živeti, kot se človeku spodobi. Kakšno ljubezen da imajo duhovniki do nas, to je pokazal v nedeljo na združenem občnem zboru posojilnice v Poljanah poljanski kaplan. Ta posojilnica, če tudi je klerikalna, vendar zadnji čas še dosti redno, nepristransko deluje, posebno odkar se je otrešla vsakega duhovskega vmešavanja, da ni nobenega duhovna v odboru, kar pa ni po volji, kakor slišimo, gospodom v Ljubljani. Seveda, gre za duhovsko moč. V tej hranilnici je dosti članov, ki imajo ali vloge, ali posojila, ki so liberalci. Priznati se mora, da se tu ne postopa strankarsko, vsaj znano nam ni. Na letošnji občni zbor je pa prišel tudi kaplan, najbolj gotovo s tem namenom, da bi ga volili v odbor. Da bi pa pokazal svojo sposobnost, je predlagal na občnem zboru, da se naj najstrožje postopa proti tistim, ki so zaostali z obrestmi. Kdo in katere stranke je ta ali oni, ki ne more redno plačati obresti, tega ne vemo. Za to se tudi ne gre. Važno je za nas, da vemo, kako ljubezen imajo ti gospodje do nas. — Kmet, lahko ga zadene nesreča pri živini, slaba letina, ali pa druga nesreča pri družini in ni prav nič čudnega, če ne more čisto ob času plačati, kar naredi pozneje, ko nesrečo popravi in zopet proda kakšno živinčce, prašička ali kakšen drug pridelek. Časih je treba čakati tudi za boljšo kupčijo in višjo ceno. So razne ovire, katerih se ne da odpraviti. In če bi v takih slučajih ta ali kaka druga posojilnica, kar ob uri zahtevala plačilo, ki spravlja marsikoga v zadrego in še večjo nesrečo. Posebno pri naših kmetih in sploh takih, kjer se ni bati nobene izgube, bi bilo tako postopanje neusmiljeno. Tu pa pridejo celo taki ki se hvalijo na vse pretege, kakšni prijatelji, še več, da so samo oni rešitelji kmeta. So tam, kjer čutijo kaj denarja, kakor v naši »Kmetijski družbi«, kjer zdaj duhovni lahko gospodarijo kakor hočejo in izpraznjujejo blagajne. Pa vrnimo se zopet k predlogu poljanskega kaplana. Ta predlog je vse prej kot res človeški. To so spoznali tudi vsi navzoči udje, in so ga po tem tudi obsodili in tudi pošteno zavrgli. Poljanskemu kaplanu se ni treba bati, da bi prišel kdaj v take stiske, v križe in težave, ima že dosti čedne dohodke. Še vsak kaplan skoraj je nesel iz Poljan denar; če je bil le kake tri ali štiri leta v Poljanah, je že odnesel nekaj tisoč goldinarjev, ne kron. Pa ko se pobira bera, se ne dela nobena razlika. Seveda, do zdaj se ni, od zdaj jo bomo pa delali mi kmetje sami. Radi bomo dali kot do zdaj vsakemu, ki bo res duhovnik in živel le temu stanu in se ne

mešal v stvari, ki mu niso nič mar. Tak res tudi čuti za kmeta, ne pa tako kot je pokazal zdaj poljanski kaplan.

g Železniki. Vsakemu, kdor pozna naš trg, se bode čudno zdelo, kako je sploh mogoče, da so dobili pri občinskih volitvah klerikalci večino. Vzrok smo seveda v prvi vrsti še vedno naprednjaki sami, ker smo preveč dobri in potrpežljivi in za plačilo pa dobivamo vedno le zaušnice ravno od onih, ki nas največ izkoriščajo. Kakor se kaže, bode temu sedaj konec in naši naprednjaki bodo postali odločni ter je s tem že tudi odklenkalo klerikalni vladi. Zdaj je bilo mnogo takih ljudi, ki so šli klerikalne kandidate volit in čez par dni so pa že trkali na vrata naprednjakov. Takim dati odgovor, kakršnega zaslužijo! Zadnji čas je, da postanemo odločni in brezobzirni, ker drugače se zna že prav v kratkem zgoditi, da dobijo občino v svoje roke, kakor je naprimer Cekovcev Lenart, ki je čast kot član volilne komisije že sedaj dosegel. Prezreti tudi ne smemo zelo odločnih klerikalnih agitatorjev, to je Pavlovcov Fronc« in pa oni »Boštinar«, ki se je kleparstva izučil na ljubljanskem gradu. Ti možakarji so sedaj v naši občini na krmilu pod vodstvom župnika Marčiča, kateri je v najožjem prijateljskem stiku s temi kapacitetami. Zelo vnetega klerikalca se je tudi pokazal sobni slikar Ivan Mlakar in najbrže zato, ker pričakuje, da bo dobil zopet kmalu kako cerkev za slikati. Tudi prav, če tako boljše kaže, ker sedaj se bomo vsaj vedeli ravnati. Koliko časa bodo pa naprednjaki še trpeli, da jim bodo klerikalni opraviljivci odnašali brez dovoljenja drva iz gozdov, to bi moralo tudi že enkrat nehati, kar nikjer drugod ni dovoljeno. Samo nastopiti je potreba, pa bode kmalu drugače. Plačilo za vse zaničevanje, katerega je izrekel župnik nad napredno stranko, tudi ne sme izostati in to naj si zapomni gospod Valentin. Sliši se tudi, da je župnik Marčič zagrozil onim dekletom, ki so članice »Slovenskega bralnega društva«, da ne bodo opravile velikonočne spovedi, ako ne izstopijo iz društva. Na to bi dale dekleta najboljši odgovor, ako bi nobena v Železnikih k spovedi ne šla, saj so še drugod tudi spovedniki in boljši kakor Marčič. Pred kratkim je eden rekel: Čajte le, kaj bo naredu vse še železniški fajmošter; drugi mu odgovori: toliko cajt bo delov neumnost, da bo še sam neumen ratov, pa še desetkrat bolj je že zdaj kakor pa gun, ki ga je »Hvalček« pri volitvah za neumnega spoznal.

g Iz Cerkelj na Gorenjskem. Pri nas smo naredili velik korak naprej: dobili smo podjetnega občinskega policaja, kateremu še za uniformo ni treba skrbeti. Posebno velik talent kaže za prisluškovanje pod okni, zlasti ponoči, ko vse spi in le še semintja kakšna lučka brli. Eni pravijo, da je brencelj, ampak brencelj le podnevi okoli leta, ta pa ljubi pred vsem črno noč,

kot je tudi njegova uniforma črna! Zadnjič je brencelj za žive in za mrtve za glasovnicami v trgovsko in obrtno zbornico, toda iz jeze, da ni niti toliko glasov pribrenčal, kolikor je agitatorjev najel, je izšlo v znanem opraviljivčku »Blatoljubu« par jetičnih dopisov, v katerih si k nam privandrani tujec upa grditi vrle naše fante. Naj bo prepričan, da jim on v značajnosti še do kolen ne sega. Ako bo pa le brencelj in brencelj, se mu pa zna pripetiti, kar se pač nadležnemu brenceljnu lahko pripeti! Napadeni fantje, vrli naprednjaki, pa so nam za to še dražji, naš krog toliko trdnejši! Na ta nesramni napad naj pa odgovore s tem, da povsod pri svojih znancih preskrbe za napredne časopise, zlasti »Slov. Dom«, ki jim bo vedno v zaščito, in pa tudi s tem, da pri prihodnjih volitvah preskrbe, da kaplan še ene glasovnice ne bo pribrenčal. Tudi na veleugledno in daleč naokoli čislano vrlo Kernovo rodbino se je spravil, dosegel pa je seveda ravno nasprotno, kar je hotel: ljudje splošno obsojajo te nesramne napade. Kar se pa več ali manj zavitega pozivljanja na bojkot tiče, se pa tudi lahko primerno poskrbi; čemu imamo pa paragrafe in sodišča? — Za časa agitacije za občinske volitve so klerikalci agitirali, češ, tudi mi smo za starega župana, in so ga za pesek v oči prevzeli v odbor. Da ga pa za župana niso izvolili, se pri klerikalni resnicoljubnosti razume samoobsebi, toda naredili so še več: sedaj po volitvah ga javno po svojem časopisju vlačijo, češ, da je liberalce! Čemu ste ga pa volili? Torej klerikalce tudi liberalca lahko voli — ampak možje tako ne delajo, kvečjem otroci in šleve. Ali se ne imenuje v poštenem kranjskem jeziku tako ravnanje hinavščina? Tudi glede rekurza proti občinskim volitvam moramo spregovoriti odkrito besedo, da ne bodo klerikalci slepomišili. Da, pritožili smo se in volitve bi bile brez dvojbe ovržene, da ni naš sel oddal vsled nesporazumljenja pritožbe na nepravem mestu, kjer bi ga bili morali podučiti o tem, pa ga niso, a rekurz so vseeno sprejeli, tako, da je čas pritožbe potekel. Tudi o tem se bo še govorilo! Bomo videli, ali so gotovi uradniki v državni ali klerikalni službi! Sedaj imamo zaenkrat seveda župana, ki bo pa tako plesal, kot mu bodo pisali voditelji različnih zadolženih klerikalnih podjetij. Toda naj se ne vesele prekmalu; še niso gospodarji položaja, še smo tukaj občani in sicer **napredni občani**, ki imamo toliko moči, da vsak sklep občinskega odbora lahko zavrremo, če bo le količkaj občini v škodo. To moč nam dajejo občinske postave, in poslužili se jih bomo v polni meri, kar izvolite vzeti na znanje in ravnanje! Če povsod take ničle za klerikalce bezlajo kot pri nas in po sosednjih občinah, potem že ni več daleč, ko bo klerikalizem izginil, češ, ko se bodo veliki mojstri klerikalnih pajacov kot Šusteršič, Krek, Lampe in Boltatu Pepe lahko vdi-

njali pri prvem ameriškem cirkusu, ki zaide v naše kraje — za Indijance bodo ravno dobri! — Končno pa še pozivljamo našega najnovejšega občinskega tajnika, kaplana Hrovata, naj ne hodi v spovednico spat in smrčati, kadar nedolžne otročiče spoveduje; **tudi maš naj nikar ne oznanjuje, kadar jih misli zaležati.**

Napredni občan.

g Iz Tuhinjske doline. O železnici med Kamnikom in Motnikom se govori, odkar je stekla železnica iz Ljubljane proti Kamniku. Železnica bi bila za dolino velike koristi. Koliko bi se les dražje prodal, cenejša in hitrejša voznja bi prihranila tuhinjskemu kmetu mnogo denarja in časa. Želimo odkritosrčno, da se želje tuhinjskega kmetiča kmalu izpolnijo, odločno pa obsojamo zahrbtno in hinavsko kupčijo, ki jo klerikalna stranka dela s to železnico. Ko je kandidiral dr. Krek za poslanca, je obetal Tuhinjecem železnico, drugi dan nato pa je isto železnico obetal tudi kmetom iz Črnega grabna in Lukovice. Vsakdo pa ve, da po obeh straneh ne bo šla. — Pred mesecem je bil v deželnem zboru v Ljubljani govor tudi o železnici, ki naj zveže kamniško železnico s Štajersko. Poslušajte tuhinjski kmetje: **Niti dr. Krek, niti dekan Lavrenčič** nista niti ust odprla za železnico skozi Tuhinjsko dolino. Še naprej hočejo klerikalci in naši duhovniki komedijo igrati s to železnico in voditi za nos uboge Tuhinjce. Govorimo resnico, verujte nam, da v farovžih in poslancih v črnih oblekah ni odkritosrčnosti — ne iščite tu niti svoje sreče, niti prijateljev. Ti gospodje vas izkoriščajo, dokler se boste pustili. Duhovniki na Tuhinjskem morajo pa kmeta tako voditi, kakor jim ukažejo dr. Krek, Lavrenčič in škof. Kmetje, osamosvojite se. Kmet zaupaj kmetu!

g Iz Spodnjih Lok pri Krašnji. Zadnji »Domoljub« se v dopisu iz Črnega Grabna zaletava v mene zaradi občinskih volitev. Tistega moža, ki je načel celo vrsto laži, dobro poznamo. Vsak dan pristopa ta božji namestnik k altarju in daruje samega Boga. Pri daritvi svete maše uživa celo Boga in vsako nedeljo pridiguje o božjih naukih. Ali iz pisarije v »Domoljubu« in tudi od raznih shodov in volitev pa svet pozna tega moža, da **sam ne živi po tistih naukih, ki jih uči.** »Ljubi svojega bližnjega,« tako uči, a v življenju sovraži in sramoti svojega bližnjega. Božja zapoved pravi, ne obrekuj in ne laži, a on, božji namestnik, piše laži in piše obrekovanja. Jaz sem posestnik, ki živim na svoji zemlji in živim pošteno. To svojo zemljo in svojo hišo ljubim, zato ne bom nikdar pripuščal, da bi jo sramotil. Tudi tak človek, čeprav je maziljen, ne bode skrunil mojega hišnega imena. Zato Hartman, očitaj mi kako nepoštenost, če moreš, pusti pa vsako daljno zmerjanje s priimki, ker to ni človeško, ni krščansko in tudi ne katoliško. Jaz pa ostanem **Janez Maselj**, po domače **Nejčeto Janez.**

g Iz Črnega grabna. Župnija Št. Ožbalt nameravajo opustiti in bi jo polovica pripadla pod Blagovico, polovica pod Šent Gothard. Ako se to resnično zgodi, še ne vemo. — V Blagovici se je ta mesec zopet začela šola. Poučuje zopet gospodična učiteljica Stare. — Župnija Krašnja je razpisana. Sedanji župnik pojde v pokoj po Veliki noči. Ker je Krašnja razvpita od klerikalcev, smo radovedni, kdo bode imenovan na to mesto. — V Lukovici se proti sedanjim občinskim volitvam klerikalci ne bodo pritožili. Še Cerar in blagovski Hartman sta »scagala« sedaj. Kaj se hoče! Tri leta bode treba potrpeti, potem pa lahko zopet poskusijo. Zdi pa se nam, da bodo takrat razne »sorte« Česni bolj ponižni kakor so sedaj. — Dne 28. februarja je pogorelo pri Lazniku, Antoniju Pipanu, hlev in pod ter zgornji del hiše. Zažgal je zopet otrok. Na kraj pogorišča je prihitelo mnogo ljudstva, ki je pomagalo gasiti in reševati. Z brizgalno je prihitelo tudi lukovsko gasilno društvo in pridno gasilo. Od nedelje na ponedeljek pa je zgorela v Gradišču ena bajta ob 10. zvečer, ob pol 2. zjutraj pa gospodarsko poslopje pri Jernejevcu. — Z našega Črnega grabna se je oglasil v zadnjem »Domoljubu« neki ptič, ki ga poznamo, ker je tudi ta ptič črn. V Blagovici ima svoje gnezdo in od tam frči po vsem Črnem grabnu in njegovi okolici. Posebno se ta ptič rad vtiče v volitve, za kar pa on ni od Boga postavljen. Kamor je dosedaj vtaknil svoj črni kljun, povsod si je osmodil kljun in kremplje, le v Blagovici se mu še volitve dobro obnesejo, to pa zato, ker tam ljudje niso tega ptiča še popolnoma spoznali. Pa pravijo, da mu tudi že tam na skrivnem kažejo osle, in kadar ga bodo docela spoznali, se mu bode pa tako godilo pri volitvah, kakor se mu je zgodilo v Lukovici in v Krašnji. Zato svetujemo temu ptiču, ki sliši na ime Hartman, naj tudi on, kakor storimo mi, spoštuje resnico, hčerko božjo. Ako bode spoštoval resnico, ne bode več klatil po »Domoljubu« takih laži kakor jih je zadnjič od občinskih volitev v Krašnji. Hartman naj zato tudi svoj duhovski poklic bolj vestno opravlja. Zadnjič je bil v semnju v Moravčah. Ne vemo, ali je kupoval vole ali teleta, ampak dva dni ga ni bilo domov. Doma v Blagovici sta ga pa dva krsta čakala. Botri so bili hudi in so šli pit v gostilno. Njegovih Marijinih hčera ena pa je rekla: »Ne vem, kje hodijo.« Selan hodi poldrugi dan iz semnja, gospod pa kar dva dni. Zopet se je neki oče pritoževal: »Cel mesec ni bilo šole, ker ni bilo učiteljice. Ne vem, zakaj tudi gospod krščanskega nauka niso imeli cel mesec v šoli.« Tako-le se pogovarjajo domačini Blagovčanje o svojem dušnem pastirju. Ta pa se ne zmeni za vse to, ampak zanemarja duhovsko službo in se rajši lovi po semnjih in agitira za volitve. Zares vera peša, kaj ne gospodine Hartman!?

o Notranjske novice o

Iz Blok. Pri nas na Blokah imamo v kljub visoke lege nadmorske višine zelo toplo zimo. Vseeno pa ljudje z njo niso zadovoljni. Pritožujejo se nekateri, da so slabe kupčije, drugi, da nimajo zaslužka itd. Le nekaterim je po godu, ker imajo prosta pota za agitirati v ponavljanje občinske volitve in to sta kaplan in poslanec Drobnič, ker ta dva ne poznata nobene meje, gotovo zakon za nju ni veljaven. Po teh potih si je pa gosp. kaplan privoščil nekoliko občanov zavoljo nekake pritožbe v »Lažiljubu« št. 3, posebno pa enega lovca, kako da je kozla streljal in kakšen da je bil ta kozel! Da ni bil divji, ne domač, ampak političen, in tega on najbolj pozna. Ker je njemu politika sveta reč, vera pa orodje, s katero on politiko vodi. Tega kozla si bo gosp. kaplan Jožek gotovo dobro zapomnil, ker sta se srečala nekje v stari šolski sobi in ga je trčil menda v glavo tako, da se bo zdravil Jožek 10 dni v loški špehkamri, oziroma plačal sto kron globe. Posebej še stroške zdravniku za preiskavanje bolečin in recept, po katerem je dobil to zdravilo. Torej zapomni si gospod Jožek, da se Bločanje ne damo kakor opice za nos voditi. Drži se rajši svojega poklica, ako se še spominjaš, zakaj si poklican na Bloke. Pusti pri miru politiko. Misli si sramotiti poštene ljudi, ker niso vedeli, da imaš maslo na glavi, toda sedaj se spomniš, ko se ti je ogrela glava, da ti maslo iz glave teče. To naj ti bo za poduk, vedi, da lepa beseda lepo mesto najde. Ako jo pa spregovoriti sploh ne znaš ali nočeš, raje molči in tudi mi bodemo potem molčali. Drugače imamo gradiva na razpolago mnogo. — Več naprednih kmetov.

Gospodarstvo.

Poslanec Ribnikar o živinozdravniškem tečaju in živinozdravniških pomočnikih.

(Konec.)

Seveda se boste izgovarjali, da bodo ti pomagali samo pri porodih in nezgodah. Če bi bilo postavno normirano, doklej sme ta pomoč iti, potem bi se dalo o tem dalje razpravljati. Mi pa danes nimamo nobenega varstva glede izvrševanja živinozdravniške prakse in vsi tisti različni mazači so danes čisto navadni konkurentje živinozdravniškega stanu, katerega kot taki tudi obrekujejo in spravljajo v slabo ime. Če bi bilo postavno normirano glede izvrševanja živinozdravniške prakse, za kar je pa treba državnega zakona, potem bi se dala najti meja med takimi živinozdravniškimi pomočniki in med delovanjem, ki spada v delokrog živinozdravnika. Zato pa pravim, da ste se obrnili na čisto napačno adresu, ko ste šli po zglede na Tirolsko. V celi Avstriji ni nobene dežele, kakor je

omenil gospod referent, ki bi imela take tečaje, razun Tirolske. Jaz mislim, da imajo Tirolci v naši deželi tako slab glas . . . Deželni glavar zveni: Prosim, da se tukaj ne žali prebivalcev druge dežele. To je popolnoma nedopustno in pokličem radi tega gospoda govornika k redu.

Poslanec Ribnikar nadaljuje: Sicer pa, kakor rečeno, je samo gospod referent omenil, da se je na Tirolskem tak tečaj slabo izkazal. Naravno tudi! Izkazalo se je pa tudi dalje, kakor pravi referentovo poročilo, da šest do sedemtedenski tečaji ne zadostujejo, marveč da jih bo treba razširiti na eno leto, ali morda celo na dve leti. Jaz sem popolnoma prepričan, da bodo na Tirolskem prišli do prepričanja, da bodo tudi tečaji z dvema letoma premajhni in prišli bodo do spoznanja, da bodo morali svoje sinove pošiljati na Dunaj na visoke šole, in da bo treba ustanoviti srednje in pa visoke šole. Na Tirolskem se je pa, kakor je gospod referent sam priznal, potem poskusa dognalo, da šesttedenski tečaji pravzaprav niso na mestu in meni se zde ravno taki, kakor Ribničan, ki je rekel, da gre iskat konja v dolino, dasiravno je vedel, da ga v tej dolini ni. Takega živinozdravniškega tečaja ni v nobeni deželi in tudi na Tirolskem se je izkazalo, da nima nobene vrednosti. Jaz bi se v tem oziru raje skliceval na druge dežele, posebno na Nižje Avstrijsko, na katero se zlasti častiti gospodje od večine tako radi sklicujejo. Ravno v tej deželi floira danes živinozdravništvo, kakor v nobeni drugi deželi, razen Češke. Živinozdravniški stan je tako reguliran in dosledno izpeljan, kakor nikjer drugod. Jaz bi se samo dovolil opozoriti slavni deželni odbor, da naj bi si ogledal živinozdravniške zavode na nižjeavstrijskem deželnem dvorcu, da bo spoznal, da se živinozdravniškega vprašanja ne da drugače rešiti, kakor da se nastavijo izključno strokovnjaki. Pri nas smo že tudi prišli do prepričanja, da z mazaštvom nikamor ne pridemo. Vsem nesrečam, nezgodam in tožbam, ki se slišijo po celi deželi, so krivi edinole mazači, ki jih imamo še v Bleiweisove šole. Torej se mi zdi potrebno in umestno, da na tem mestu s stališča naših živinorejcev, stališča kmeta še enkrat poudarjam veliko nevarnost, v katero bi se spravilo našo živinorejo, našega kmeta, če bi se mu dalo tako neumestno in tako malovredno institucijo, kakor so ti živinozdravniški tečaji.

Mi smo trdno prepričani, da so taki tečaji v največjo nesrečo naši deželi in procvitu naše živinoreje in zato homo mi danes glasovali proti predlogu deželnega odbora. (Živalno pritrjevanje in ploskanje v središču.)

Nato je poslanec Ribnikar odgovarjal še poslancu Jarcu, češ: »Konstatiram, da se na moja stvarna izvajanja ni stvarno odgovarjalo. Bodi mi torej dovoljeno, omeniti sledeče: Če se že hoče v deželi izobraziti nekake kmetske veččake, ki bi sodelo-

vali v živinorejskih zadrugah, živinskih zavarovalnicah itd., vprašam, zakaj se potem ti ljudje ne vzgojujejo tam, kjer bi se morali, to so namreč kmetijski tečajji. Noben človek ne bo imel nič proti temu, če se na kmetijskih šolah in na kmetijskih tečajjih poučuje tudi živinozdravništvo. Jaz sem šel sam na deželo in sem predaval o prvi pomoči pri nezgodah. To je čisto umestno in potrebno. Ne zdi se mi pa umestno in potrebno, kar kratkoma osnovati neke vrste živinozdravniške šole, ki bi ne glede na to, da je gospod predgovornik poudarjal, da nimajo namena vzgajati mazaštva, vendar vzgojevale mazače. Dalje bi omenil, da je gosp. predgovornik čisto po nepotrebnem spravil v debato rajnkega Bleiweisa, proti kateremu nisem rabil nobenih omenkov in ga kot takega nisem spravljal v debato. (Medklici na levi. — Deželni glavar pozvoni.) — Gospodje, jaz sem govoril le o mazačih, ki so izšli iz njegove šole, jaz mislim, da o stvarih in institucijah, ki so bile pri nas v navadi pred 50. ali 60. leti, danes ne moremo razpravljati, če so bile takrat umestne ali ne. Dejstvo je, da tiste šole niso nič pomagale, in da so vsi tisti ljudje, ki so prišli iz teh šol, danes mazači. (Poslanec dr. Zajec: »So izvrstni doktorji.«) Nadalje moram omenjati še nekaj: Navajalo se je tukaj različne slučaje, ki so se baje pripetili pri uradnih živinozdravnikih. Jaz nimam danes nobenega namena in nobene potrebe, da bi zagovarjal uradne živinozdravnike. Jaz samo konstatiram, da se je danes pletla debata okoli

deželnih živinozdravnikov,

to je tistih živinozdravnikov, ki naj bi ne bili le uradni živinozdravniki, ampak bi se kot taki bavili s prakso in gospodarstvom dežele. Jaz sicer ne vem natančno, vendar pa imam prepričanje, da je dotični birokratizem, ki vlada pri uradnih živinozdravnikih, utemeljen v zakonu. Kajti faktum je, da imajo uradni živinozdravniki veliko dela in recimo, če tudi samo statistiko delajo, da imajo veliko dela v pisarni, da se ne morejo baviti s prakso. S temi živinozdravniki torej tudi ne računamo, temveč sem poudarjal potrebo, da naj se nastavijo v vsakem okraju deželni živinozdravniki, ki naj bi ne bili samo živinozdravniki, ampak tudi kmetijski strokovnjaki. (Poslanec dr. Zajec: »Kje so pa?«) Sem tudi že povedal, kako bi se dobili.

Kar se tiče rokavic, so to le besede, ki se pač lahko vržejo v zbornico. Jaz mislim, da je pri porodih dostikrat potrebno, nataktniti si rokavice, da se obvarujejo roke pred vsako infekcijo. Meni se ne zdi, da bi o podrobnosti debatiral z gospodom tovarišem Jarcem, ker se je v vsakem stavku videlo, da mu manjka strokovnjaškega znanja. (Smeh na levi.) Kar se pa tiče očitka, da ne poznam živinorejskih zadrug, moram samo konstatirati, da jih dobro poznam, in da se bo morebiti v tej zbornici še našla prilika, izpregovoriti kaj več o

tistih živinorejskih zadrugah. Da se torej popolnoma sporazumemo, moram še enkrat poudarjati, da smo mi za take ljudi, ki bi bili kmetijski strokovnjaki, ne pa živinozdravniški mazači. (Odobrovanje in ploskanje v središču.)

Vinogradniki!

Državna trtnica v Bršlinu oddaja ključe in sajenke prave, sive vipavske beke, katera daje prav fine, mehke šibice, ki so posebno pripravne za vežnjo trt.

Ključi se oddajajo po en vinar, sajenke po dva vinarja. Kdor jih želi dobiti, sporoči naj to takoj e. kr. vinarskemu nadzorstvu v Kandiji pri Novem mestu in naznani naj, ali se mu naj pošljejo beke po pošti na dom, ali jih pa misli prevzeti pri oddaji trt.

Pri poštnih pošiljkih je najbolje denar za beke in 40 vinarjev za ovoj in spremnico do 100 bek in 20 vin. za vsakih nadaljnih bek več.

Vinogradniki, pozor!

Vinogradniki, ki želijo dobiti trtne škropilnice »Austria«, »Hydrolina«, »Automata« itd., ali pa razne priporočljive vžepalnike po znižani, tovarniški ceni, zglasijo naj se vsaj do 25. t. m. po županstvu ali pa naravnost pri e. kr. vinarskem nadzorstvu v Kandiji pri Novem mestu.

Cenik teh strojev je pri županstvu na razpolago, oziroma se vsakemu, ki se zanj zanima, dopošlje po pošti.

Enodneven cepilni tečaj za vinogradnike priredi e. kr. vinarski nadzornik gospod B. Skalicky začetkom meseca aprila pri državni trtnici v Bršlinu pri Novem mestu.

Poučeval bode v novem cepljenju in siljenju ameriških trt (ključev), s pomočjo katerega se da vinograd najhitreje in najceneje obnoviti.

Zglasiti se je do 25. t. m. pri e. kr. vinarskem nadzorstvu v Kandiji pri Novem mestu.

gs Snaženje sodnega drevja. Najpriljavnejši čas za osnaženje sadnega drevja je ravno sedaj. Koliko dela nas pač še čaka na sadnem vrtu! Vse vodene in korenske mladike se morajo odstraniti; vse sube in one veje, ki so odveč, je ravnitako odstraniti ter očistiti debla od mahu. Rane, povzročene po zajcu, se z ilovico ali cepilno smolo zamažejo. Dobro je tudi ponoviti beljenje debel. Skrbeti je treba, da se odstrani vse škodljivce, posebno goseničja gnezda. Ravnitako je sedaj čas izobesiti valilne tružice za ptičke itd. itd. Tedaj dela dovolj, zato na delo!

gs Cene za živino padajo, meso je vedno dražje. Prav po krivici se dolži kmeta, da je on kriv visokih mesnih cen. To draginjo povzročajo velikokapitalistični posredovalci. Najlepši dokaz tega je priznanje dunajskega kapitališkega lista »Neue Freie Presse«, ki piše: »Koncem vinotoka je začela padati živina cena, da je bila

mного nižja kot poletu. Toda čeprav se je pri višanju živinske cene zvišala cena za meso, in to še hitreje kot cena za govedo. Vendar pa pri zboljšanju govejega trga cena za meso v malem ni padla, temveč je baš narobe koncem listopada še naraščala.

gs Obeta se nam še večja draginja.

Pojavil se je namreč nov, zelo nevaren pomočnik lakote, ki žuga uničiti na tak način kot trtna uš vinograde, naš krompirski pridelek. Pokazal se je na Francoskem. Je to molju podoben črv, ki je bil do pred nedavno v Evropi še čisto neznan, ki pa že dolgo grozovito uničuje krompirski pridelek v Ameriki, v Alžiru v severni Afriki. Pojavil se je leta 1875. na Portugalskem, nekaj let kasneje pa v Alžiru, ampak tedaj ne prehudo. Letos se je pa pojavil že na južnem Francoskem, za sedaj samo v varškem departma, zato pa tam tem hujše. Kot sporoča Picard, profesor na kmetijski šoli v Montpellieru, n. pr. v občini Bormes, danes že ni niti enega zdravega krompirja v zalogi več. Ličinke si namreč delajo po krompirju v kletih na vse strani male hodničke in uničijo plod tako, da se ga ne more porabiti niti za krmljenje živine več. Nevarne zalege se je sicer lahko rešiti z desinfekcijo kleti, ampak kmetje tega ne delajo, zato se nevarnost vedno bolj širi.

Razno

* Grozna smrt. V čuvajski lopi v Ostravici na Moravskem so dobili delavca Paligo mrtvega. Truplo je bilo grozovito razmesarjeno. Delavca je ponoči na potu z dela grede prijel krč. Šel je v čuvajevo lopo, kjer je umrl. Takoj nato so pa prilezle miši in podgane in vsega oglodale.

* Volilec v zrakoletu. Pri zadnjih ožjih volitvah na Nemškem je priletel avijatik F'alderbann iz Borka v Briken na svojem zrakoletu, se spustil na tla, oddal glasovnico, sedel na stroj in zopet odletel nazaj v Bork.

* Nesrečna puščica za milodare. Blizu Feldkirchna so dobili puščice za milodare večkrat izpraznjene. Dejali so vanje pravo z dinamičnimi patronami. In res, ko je potepuh Machitzek skusil zopet eno izprazniti, se je dinamič razletel in ga tako nevarno poškodoval, da bo komaj okreval.

* Bogat stric. Iz Linca poročajo: Pred ruske okolice na dijamantna polja v Južni kakimi 30 leti se je izselil popolnoma revni židovski pomočnik Franc Majer iz haus-Afriki. Od tedaj ni bilo o njem nobenega glasu. Pred kratkim je prišlo iz Kapskega mesta uradno poročilo, da je Majer meseca decembra 1911 umrl in zapustil 6 milijonov. Premoženje je zapustil sorodnikoma. Eden je bivši poštni sluga, drugi pa je že umrl in dobi dedščino njegov sin na Virtemberškem.

* **Zlat zaklad v vodnjaku.** Rimska javnost sledi z veliko napetostjo iskanje zaklada, na katero se je spravila v svoji vili pri slavni aqua cetosa knjeginja Gandolfi. Neke viharne zimske noči knjeginja namreč na mogla zaspati. Iz dolgega časa odide v knjižnico in začne stikati po starih knjigah in rokopisih. Med pergamentnimi listinami najde orumenel papir, kjer je bilo napisano poročilo, da so skrili njeni predniki v burnih in nemirnih časih v vodnjak vile 30 metrov globoko nič manj kot 37 milijonov cekinov. Knjeginja je komaj čakala jutro, da je poklicala delavce in jim zaukazala takoj kopati stari, zasuti vodnjak. Dosedaj so prišli 25 metrov globoko. Knjeginja, ki se od začetka še ni nič ganila od vodnjaka proč, ne spi in straži kot zmaj v bajki zakleti zaklad, svoje doslej še negotove milijone.

* **Trda glava.** V Pragi je padlo v nekem mlinu iz četrtega nadstropja železno

kolo nekemu monterju na glavo, mu prebilo čepinjo, da so koščki kosti prišli v možgane in da mu je znaten del možgan iztekel iz rane. Zdravniki so rekli, da je rana smrtnonevarna. Na kliniki so mu jo izčistili in po vseh pravilih moderne kirurgije obvezali. In glej čudo! Drugi dan je ranjenec že govoril. Ostal je sicer na pol telesa hrom, ampak še za to so zdravniki izjavili, da se utegne popraviti. Vsa čast takšni glavi!

* **Zadnji ples.** V Gorki je bil pred kratkim bal, katerega se je udeležil tudi 40letni dninar Plachy. Bil je vesel, jedel, pil in vriskal, kar se je dalo — ni pač slutil, da zadnjič v življenju. Po polnoči je padel po 9 stopnicah, ki drže iz plesalne dvorane na dvorišče ter bil na mestu mrtev.

z **Nesrečna pijača.** V Znojmu so dobili v občinskem hlevu zmrznjenega 61letnega tovarniškega delavca Ruissa. Prejšnji večer je prišel Ruiss pijan spat v hlev, kjer

so bila odprta okna. Vsled hude zime je pa do zjutraj zmrznil.

* **Plemenita zabava ameriških dijakov.** Ti so prevzeli od starodavnih navad evropskih kolegov le malokaj, pa še to najslabše stvari. Tako ima neko društvo navado, da praznuje sprejemanje novih članov z velikim pijančevanjem. Pri zadnjem takem sprejemu so polili stari dijaki, slušatelji škofijske akademije, kolegi Basku lase s špiritom in jih zažgali. Bil je tako nevarno ranjen, da je malo manjkalo, da ni umrl.

* **Latinščina ameriškega lovca.** Viljem Smith iz Sirakuz v Novem Yorku pripoveduje v ameriških listih, da je blizu Baalderja v Coloradu ubil z golo roko 250 liber težkega medveda. Bajne mu je priložil samo eno zaušnico, pa je padel po tleh; potem ga je pa še s pestjo do smrti. Bo gotovo ravnotako tudi »gola« resnica.

Dremacija snubi Belo Krajino.

Dremacija (poje):

Oj Krajina ti, oj Krajina ti!
Ti si táko, táko Beela,
kaj bi ti vzeela
mene za moža?
Kaj bi mi dala,
Krajina zala
prekrasni svoj glas?

Bela Krajina (odgovarja):

Noč bi te vzela,
ko se pri meni napiš;
ko mandat moj dobiš,
bom takoj ovdovela.

Amerikanska pa vdova
nečem biti znova.

Ker žalostna je ta možitev:
čim minila je volitev,
čim glasove so mi izvabili,
tako so name pozabili.

Zato pa:
tebe tujca nem jemala,
sem sree rojaku dala,
ki ostane tu pri meni,
ki bo vedno moj.

Dremacija (vedno bolj razburjen):

»Presrečno jaz ljubim te,
če ne dobim te,
v Kolpo stopim,
se utopim,
tvoj nesrečni kandidat!«

Bela Krajina (ga tolaži):

»Ribe nam pomrejo,
če tebe tam zazrejo,
škoda Kupe, vode čiste,
doslej je še kalili niste.«

* * *

In Krajina Bela
košek je vzela,
ker praznih obljub
že košev je kup
od klerikalcev dobila.
In Krajina zala
Dremaciji koš dala:

»Ljubi moj Dremacija,
blizu je Dalmacija.
Tam zakladi zakopani,
ki nam bili so pobrani,
v farovške so kase d'jani,
klerikalci ste jih tje poslali,
da b' Dalmacijo privezali
bi na Šusteršičev voz.
Nam zdaj boben poje,
pušča kmet kmetije svoje.
Vsled farovških bo kas,
na bobnu kmalu vsaka vas.
Klerikalci, nam denar vrnite,
ki ste ga nam izvabili,
ste v tujino ga zabili.
Pojdi te zaklade kopat,
ljubi moj Dremacija,
Vaša vest še bo Dalmacija.

Zato

tebe tujca nem jemala,
bom rojaku vse glasove dala!«

Neodvisni belokranjski **kmetje** bomo
volili dne 14. t. m. za svojega poslanca
moža **iz svoje srede**, in to je

Julij Mazelle
veleposestnik na Krupi.

Listnica uredništva,

Dopisnike prosimo potrpljenja. Pride vse na vrsto. Pri najboljši volji smo morali odložiti zopet radi obilice gradiva več dopisov.

Št. Rupert: O veter. izročili Kmetiski pisarni.

Št. Jernej: Sch. Istotako.

Semič: Ni bilo mogoče vse; prepozno prejeli. Škoda! —

Razširjajte od hiše do hiše „Slov. Dom“.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 2. marca 1912.

Gradec: 89, 75, 57, 23, 40.

Dunaj: 32, 59, 11, 30, 70.

Dvignjene v sredo, dne 6. marca 1912.

Brno: 50, 46, 63, 84, 76.

Sadnega drevja

večje število, lepega, oddam za to spomlad. Cene primerne, po dogovoru. Kdor si želi kaj saditi, naj z zaupanjem naroči pri meni.

Andrej Hafner, Dorfarje št. 14 pri Školji Loki. 20

Kdor ljubi dobro kavo,

naj uporablja kot pridatek **pravi Franck:** ki se spozna po tvornični znamki, t. j. kavnem mlinčku. **Tovarna v Zagrebu.**

SAMO 6 DNI! z brzoparniki Francoske družbe. Edina najkrajša vožnja čez **HAVRE NEW-YORK**

Veljavni vozni listek za vse razrede franc. linije dobiš le pri **ED. ŠMARD** oblastveno potrjena pisarna Ljubljana, Dunajska cesta 18 nasproti gostine „pri F govcu“.

brzoparniki »La Provence«, »La Savoie«, »La Lorraine«, »La Touraine«, »Rochambeau«, »Le Chikagos«.

Vozni listek za Ameriko in nazaj v staro domovino, po najnižji ceni. Izdaja voznih listkov po vseh železnicah, prirejanje zabavnih vlakov. — Vsa pojasnila istotam radovoljno in brezplačno. —

Valjčni mlin v Domžalah

I. BONČAR, Ljubljana

prilporeča pšenično moko vseh vrst najboljše kakovosti, nadalje otrobe, koruzno moko, kašo, ješprenj in sploh vse druge mlevske pridelke.

Zaoga in prodaja na drobno in debelo v Ljubljani, Poljanska cesta 19. Telefon interurb. št. 129. Zastopstvo in zaloge v Gorici, Trstu in v Višnji gori.

Tržne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	80	2	—
1 „ „ „ II. „ . . .	1	60	1	80
1 „ „ „ III. „ . . .	1	20	1	70
1 „ telečjega mesa . . .	1	72	2	—
1 „ prašičjega mesa (svežega) . . .	1	80	2	20
1 „ „ „ (prekajenega) . . .	1	90	2	00
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	50	1	60
1 „ jagnjetovega mesa . . .	0	—	0	—
1 „ kozličevega mesa . . .	0	—	0	—
1 kg masla . . .	2	50	2	60
1 „ masla surovega . . .	2	40	2	50
1 „ masti prašičje . . .	2	10	2	16
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	70	2	—
1 „ slanine prekajene . . .	1	90	2	—
1 „ sala . . .	1	90	2	—
1 „ surov. margarinkega masla . . .	—	—	0	—
1 „ kuhan. margarinkega masla . . .	1	90	2	—
1 jajce . . .	—	6	—	8
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 „ „ posnetega . . .	—	08	—	10
1 „ „ smetane . . .	—	0	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	80	0	90
1 kg medu . . .	1	40	1	60
1 „ čajnega surovega masla . . .	3	27	3	60
1 piščanec . . .	1	50	1	80
1 golob . . .	—	48	—	52
1 raca . . .	2	40	2	60
1 gos . . .	6	—	6	50
1 kapun . . .	4	—	4	20
1 puran . . .	6	50	7	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	37	—	—	—
100 „ „ „ „ 1 . . .	36	70	—	—
100 „ „ „ „ 2 . . .	36	40	—	—
100 „ „ „ „ 3 . . .	35	80	—	—
100 „ „ „ „ 4 . . .	34	80	—	—
100 „ „ „ „ 5 . . .	34	—	—	—
100 „ „ „ „ 6 . . .	33	40	—	—
100 „ „ „ „ 7 . . .	30	50	—	—
100 „ „ „ „ 8 . . .	20	40	—	—
100 „ koruzne moke . . .	27	50	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . .	48	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . .	45	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	34	—	—	—
1 l fižola . . .	—	28	—	44
1 „ graha . . .	—	36	—	40
1 „ leče . . .	—	32	—	36
1 „ kaše . . .	—	24	—	26
1 „ ričeta . . .	—	20	—	22
100 kg pšenice . . .	24	—	—	—
100 „ rži . . .	22	00	—	—
100 „ ječmena . . .	20	—	—	—
100 „ ovs . . .	21	50	—	—
100 „ ajde . . .	22	—	—	—
100 „ prosa belega . . .	19	50	—	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze . . .	20	80	—	—
100 „ činkvantine . . .	22	—	—	—
100 „ krompirja . . .	9	—	9	50
Lesni trg				
Cena trdemu lesu 9-50 do 10 K.				
Cena mehkeemu les 7-50 do 8 K.				
Trg za seno slamo, in steljo				
Na trgu je bilo				
voz sena . . .	5	50	6	50
„ slame . . .	5	—	6	70
„ stelje . . .	2	10	2	20
„ detelja . . .	6	50	7	—

Priporočamo našim Kolinsko cikorijo

3 gospodinjam iz EDINE slovenske tovarne v Ljubljani.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2., laetna hiša.

Obrestuje vlogę na knjižice s 4 1/2 % v tekočem računu najugodnejše. Z ozirom na svoj polnovplačani delniški kapital 8.000.000 kron in 800.000 kron rezervnih fondov ponuja največjo varnost za ves tujl denar. Promet na leto čez 1000 millionov kron. Preskrbuje vse denarne zadeve najkulantnejše.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.